

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЦЕНТРАЛЬНА ГЕОФІЗИЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ
імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
У МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ЛИСТОПАД 2023 РОКУ
№ 11 (368)

КИЇВ 2023

КИЇВ. У листопаді систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16 стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ №10 та ПСЗ №13, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії. Для визначення забрудненості повітря за місяць було відібрано і проаналізовано 6935 проб.

У повітрі визначалось 20 забруднювальних домішок, з них основні: оксид вуглецю – на 16-ти постах, завислі речовини, діоксид сірки та діоксид азоту – на 14 постах, оксид азоту – на одному посту.

Склад специфічних домішок визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК)** речовин у повітрі населених міст.

За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) рівень забруднення у листопаді загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на двох постах він характеризувався, як низький, на одинадцяти – як підвищений. На двох постах ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у листопаді відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду сірки – на рівні 1,7 ГДКс.д., діоксиду азоту – 1,6 ГДКс.д., формальдегіду – 1,2 ГДКс.д. (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,4-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були на рівні 0,1-0,3 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Найбільші середньомісячні концентрації відмічені були на Бессарабській площі (ПСЗ №7), Деміївській площі (ПСЗ №20) та Берестейському проспекті (ПСЗ №11) – 2,1 ГДКс.д., на Галицькій площі (ПСЗ №6), Оболонському проспекті (ПСЗ №17) та вулиці Олександра Довженка (ПСЗ №2) – 2,0 ГДКс.д.; ще на семи постах середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,4-1,8 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили $\leq 0,1-0,3$ ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,1-0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації були у межах 0,1-0,8 ГДКм.р. У листопаді з оксиду вуглецю не зафіксовано випадків перевищення ГДКм.р.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ №21) – 2,0 ГДКс.д., на Галицькій площі, Бессарабській площі та вулиці Каунаській (ПСЗ №9) – 1,9 ГДКс.д.. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,5-1,8 ГДКс.д., на проспекті Науки – 0,5 ГДКс.д.

Найвища разова концентрація діоксиду азоту зафіксована в районі вулиці Олександра Довженка – 1,0 ГДКм.р.. На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,2-0,7 ГДКм.р. Всього у листопаді з діоксиду азоту зафіксовано 1 випадок перевищення ГДКм.р., що становило 0,1% від загальної кількості спостережень по місту.

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

** - ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.), і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

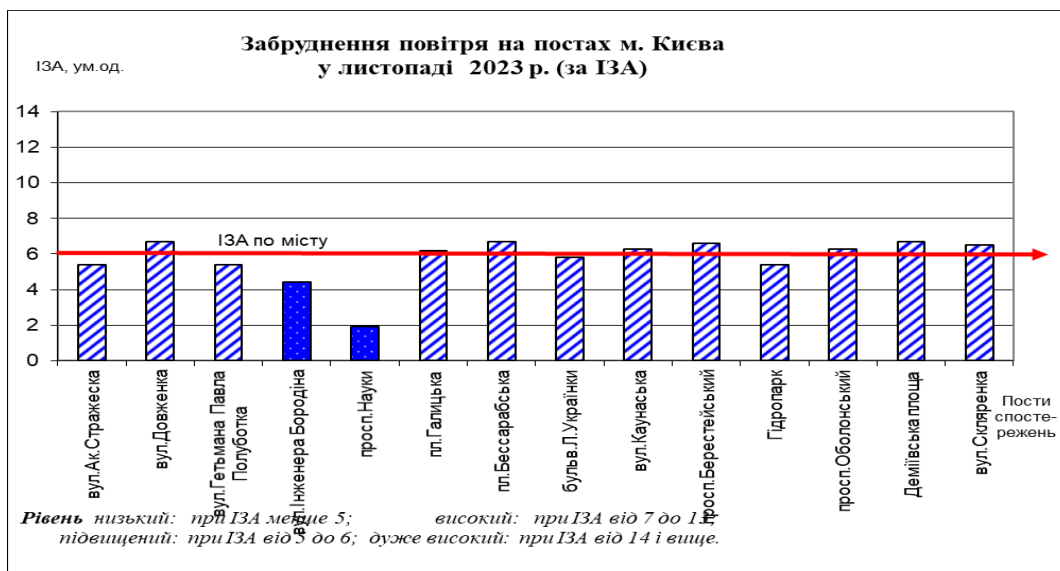
Середньомісячний вміст оксиду азоту (визначався лише на Деміївській площі) становив 0,7 ГДКс.д., максимальний – 0,2 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації формальдегіду перевищували відповідну ГДКс.д. на усіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Берестейському проспекті – 1,5 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 1,0-1,4 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,7 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,2-0,9 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на семи постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки перевищували відповідну ГДКс.д. на вулицях Довженка та Каунаській у 1,0 рази, на інших - у 0,8-0,9 рази. Максимальні концентрації фенолу коливались у межах 0,4-0,5 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,003 мг/м³ (0,3 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,5-0,9 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у листопаді відзначались райони вулиці Олександра Довженка, Бессарабської площі та Деміївської площі. Підвищений рівень забруднення повітря відмічався також в районі Берестейського проспекту, вулиці Семена Скляренка, вулиці Каунаської, Оболонського проспекту, Галицької площі, бульвару Лесі Українки (ПСЗ №8), вулиці Академіка Стражеска (ПСЗ №1), вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) та в районі Гідропарку (ПСЗ №15).

В районі вул. Інженера Бородіна (ПСЗ №4) та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) фіксувався низький рівень забруднення повітря.

Загалом у листопаді рівень забруднення атмосферного повітря майже не змінився, залишився, як і у жовтні підвищеним. Дещо знизилась середньомісячні концентрації діоксиду азоту, формальдегіду, підвищились - діоксиду сірки. Зниженню забрудненості повітря, як і у жовтні, сприяли погодні умови – підвищена кількість опадів.

У порівнянні з листопадом 2022 р. загальний рівень забруднення повітря також суттєво не змінився (за ІЗА знизився з 6,3 до 6,1) за рахунок зниження середньомісячних концентрацій діоксиду і оксиду азоту, завислих речовин та оксиду вуглецю; поряд з цим у повітрі підвищився вміст діоксиду сірки, формальдегіду та фенолу.

Таблиця 1. Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності середньодобових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,5	0,7	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,6		0,5		0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Діоксид сірки	1,6	2,0	1,7	1,7	0,2	2,0	2,1	1,6	1,7		2,1		1,4	2,0	2,1	1,8	1,4	1,7	1,5
Оксид вуглецю	0,3	0,5	0,4	0,4	0,1	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Діоксид азоту	1,6	1,6	1,6	1,6	0,5	1,9	1,9	1,7	1,9		1,8		1,5	1,6	1,7	2,0	1,7	1,6	2,1
Оксид азоту															0,7		0,7	0,7	1,1
Фенол	0,8	1,0						0,9	1,0					0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7
Фтористий водень						0,1	0,1		0,1						0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Хлористий водень		0,3	0,3	0,3		0,3	0,3				0,3					0,3	0,3	0,3	0,3
Аміак	0,2		0,2	0,2		0,2			0,2		0,2			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Формальдегід	1,0	1,3	1,1		0,7	1,3	1,4	1,1	1,1		1,5		1,4	1,3	1,3	1,2	1,4	1,2	1,0

Таблиця 2. Максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності максимально разових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3		0,1		0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
Діоксид сірки	0,3	0,3	0,3	0,3	≤0,1	0,3	0,3	0,2	0,3		0,3		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Оксид вуглецю	0,5	0,7	0,4	0,5	0,1	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,7	0,4	0,5	0,5	0,6	0,8	2,4	0,8	1,8
Діоксид азоту	0,6	1,0	0,5	0,5	0,2	0,7	0,6	0,5	0,6		0,6		0,4	0,5	0,6	0,6	0,8	1,0	1,6
Оксид азоту															0,2		0,2	0,2	0,5
Сірководень			0,3	0,3												0,3	0,4	0,3	0,3
Фенол	0,4	0,5						0,5	0,5					0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Фтористий водень						0,1	0,1		0,1						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Хлористий водень		0,5	0,5	0,6		0,6	0,9				0,5					0,5	0,6	0,9	0,7
Аміак	0,1		0,1	0,1		0,1			0,1		0,1			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Формальдегід	0,3	0,3	0,9		0,2	0,3	0,3	0,3	0,3		0,3		0,4	0,3	0,3	0,2	0,4	0,9	0,3

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у листопаді проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у листопаді було відібрано і проаналізовано 624 проби, у Броварах, Обухові та Українці – по 312 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у листопаді за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

БІЛА ЦЕРКВА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин становили: діоксиду азоту – 2,0 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,7 ГДКс.д., оксиду вуглецю та завислих речовин – 0,5 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації досягали: з діоксиду азоту та оксиду вуглецю - 0,8 ГДКм.р., завислих речовин – 0,2 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р.

Забрудненість повітря оксидом вуглецю та діоксидом азоту була дещо вищою на ПСЗ №1 (вул. Героїв Маріуполя, 43).

У порівнянні з жовтнем цього року у повітрі дещо підвищився вміст завислих речовин. Порівняно з листопадом 2022 р. підвищився вміст оксиду вуглецю, знизився - діоксиду азоту.

БРОВАРИ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,9 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,8 ГДКс.д., завислих речовин – 0,3 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,2 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,8 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з жовтнем цього року у повітрі дещо знизився вміст завислих речовин, підвищився - діоксиду сірки та оксиду вуглецю. Порівняно з листопадом 2022 р. дещо підвищився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.

ОБУХІВ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,2 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,6 ГДКс.д., завислих речовин – 0,4 ГДКс.д., оксиду вуглецю – $\leq 0,1$ ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,5 ГДКм.р., завислих речовин - 0,2 ГДКс.д., діоксиду сірки та оксиду вуглецю – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з жовтнем 2023 р. у повітрі вміст забруднювальних речовин знизився. Порівняно з листопадом 2022 р. дещо підвищився вміст завислих речовин, знизився – оксиду вуглецю, діоксиду сірки та діоксиду азоту.

УКРАЇНКА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 2,1 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,0 ГДКс.д., завислих речовин – 0,3 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,2 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,8 ГДКм.р., оксиду вуглецю та діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., завислих речовин – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з жовтнем 2023 р. у повітрі дещо знизився вміст оксиду вуглецю, підвищився – діоксиду сірки. Порівняно з листопадом 2022 р. дещо підвищився вміст діоксиду азоту та діоксиду сірки, знизився - оксиду вуглецю.

Таблиця 3. Середньомісячні і максимальні концентрації забруднювальних речовин у містах Київської області (в кратності середньодобових та максимального разових ГДК).

м. Біла Церква

Домішки	Середньомісячні концентрації					Максимальні концентрації				
	Номери постів (ПСЗ)		По місту			Номери постів (ПСЗ)		По місту		
	1	2	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022	1	2	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Діоксид сірки	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,1	0,1	0,9	0,1	0,1
Оксид вуглецю	0,6	0,3	0,5	0,5	0,3	0,8	0,4	0,8	0,8	0,2
Діоксид азоту	2,1	2,0	2,0	2,0	2,3	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9

м. Бровари

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,4	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1
Діоксид сірки	0,7	0,8	0,7	0,1	0,2	0,1
Оксид вуглецю	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Діоксид азоту	1,9	1,9	1,8	0,7	0,8	0,8

м. Обухів

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
Діоксид сірки	0,7	0,6	0,7	0,1	0,1	0,1
Оксид вуглецю	0,1	≤0,1	0,3	0,1	0,1	0,3
Діоксид азоту	1,4	1,2	1,5	0,6	0,5	0,6

м. Українка

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022	жовтень 2023	листопад 2023	листопад 2022
Завислі речовини	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2
Діоксид сірки	0,9	1,0	0,9	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Діоксид азоту	2,1	2,1	2,0	0,8	0,8	0,8

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
В МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ЛИСТОПАД 2023 РОКУ

Відповідальний за випуск

Сергій Гришко

Виконавець

Аліса Семеняга

© Центральна геофізична обсерваторія
імені Бориса Срезневського

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено,
при використанні необхідно робити відповідні посилання

Вих. N 991-002- /991-11 від . 12. 2023 р.

пр. Науки, 39, корпус 2, м.Київ-28, 03028, тел. 525-03-30

WEB-адреса <http://www.cgo-sreznevskyi.kyiv.ua>

електронна пошта aupcgo@meteo.gov.ua